EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 13.10.2005
KOM(2005) 486 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

om genomförande, resultat och övergripande utvärdering av Europeiska handikappåret 2003
(framlagd av kommissionen enligt artikel 13 i rådets beslut 2001/903/EG)

{SEK(2005) 1252}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Genomförande och nyckelåtgärder på EU-nivå 3

Genomförande och nyckelåtgärder på nationell nivå 7

Europeiska handikappårets viktigaste resultat 9

Annex 1: Background 11

Annex 2: Financial issues 13

Annex 3: Detailed breakdown of expenditure commitments in 2002 and 2003 (Budget Line 04 04 05 ex B5 806) 14

Annex 4: Overall assessment and long-term policy outlook 15

Annex 5: External evaluation of the EYPD Campaign 16

Genomförande och nyckelåtgärder på EU-nivå

Fastställandet av prioriteringar för kampanjen för Europeiska handikappåret och dess genomförande på EU-nivå krävde medverkan av många olika parter. Det krävdes en hög grad av samordning mellan EU och de nationella instanserna och ett antal nyckelaktörer skulle engageras, särskilt Europeiskt handikappforum - den icke-statliga paraplyorganisation som företräder funktionshindrade på europeisk nivå. Det var som en integrerad del av kommissionens strategi för handikappåret och uttryck för en grundläggande princip på handikappområdet att funktionshindrade och deras företrädare skulle engageras i alla viktiga aspekter av utformningen och genomförandet av Europeiska handikappåret.

Eftersom det till stor del var funktionshindrade själva som tagit initiativet till det Europeiska handikappåret och Europeiskt handikappforum hade agerat för detta, intensifierade kommissionen 2002 sina förbindelser med Europeiskt handikappforum och samrådde med denna och andra organisationer under sina förberedelser och under hela 2003. På så sätt försäkrade man sig om att de funktionshindrade var införstådda och att deras egna företrädare kunde utarbeta de huvudbudskap som skulle föras vidare. Kommissionen ville också använda Europeiska handikappåret för att göra sin inställning på handikappområdet känd och understryka de politiska frågor som den övervägde på EU-nivå. Flexibiliteten i det tillvägagångssätt som antogs för det Europeiska handikappåret och den delaktighet som skapades genom det decentraliserade tillvägagångssättet blev en garant för att det fanns tillräckligt med utrymme i kampanjen för alla organisationer som ville föra fram sina åsikter, även om dessa ibland gick isär.

Till stöd för genomförandet och utvecklingen av Europeiska handikappåret lanserade kommissionen i samarbete med sina partnerorganisationer (främst Europeiskt handikappforum) en särskild informations- och PR-kampanj. Kampanjens huvudsakliga syfte var att ge det Europeiska handikappåret en tydlig identitet, både visuellt och genom ett budskap som inte bara skulle stärka initiativets EU-prägel, utan också de insatser som gjordes på nationell, regional och lokal nivå. Kampanjen sköttes av PR-företaget Ogilvy.

Kampanjens grundläggande koncept var att fungera som katalysator för en årslång marsch för funktionshindrade genom hela Europa. Tanken bakom var att, eftersom rättigheter för funktionshindrade är en fråga om mänskliga rättigheter, skulle de funktionshindrade själva gå i bräschen för en kampanj för förändring. Kommissionen försökte undvika en traditionell informationskampanj utifrån och ville få funktionshindrade att känna delaktighet i Europeiska handikappårets koncept genom att se till att de engagerade sig direkt i marknadsföringen av kampanjen och genom att uppmuntra till ett aktivt deltagande. En slogan, "Gå ombord!", utarbetades för kampanjen för att understryka Europeiska handikappårets karaktär av delaktighet, något som också fick stöd av en kampanjbuss som körde runt i länderna under 2003. Genom bussen underströk man kampanjens europeiska karaktär som länk mellan nationella kampanjer och budskap och förde fram budskapet att funktionshinder är en fråga som berör hela EU, trots inneboende skillnader mellan de deltagande länderna. Under 2003 fanns kampanjbussen på plats vid 211 evenemang i 181 städer i 16 länder och tillryggalade en sträcka på 45 000 km.

Den logo som valdes för kampanjen var tydlig och lätt att känna igen. Logon fanns lätt tillgänglig på ett antal webbplatser och på de 20 EU-språken, samt språken i de anslutande

länderna och i Bulgarien, Rumänien och Turkiet. Enligt kampanjreglerna uppmuntrade man alla organisationer och enskilda som ville engagera sig i Europeiska handikappåret att använda sig av logon.

Till stöd för hela kampanjen för Europeiska handikappåret och som en resurs för de organisationer och enskilda som ville delta i Europeiska handikappåret, satte man upp en webbplats för hela EU. Denna webbplats (www.eypd2003.org) var helt interaktiv och lätt att hitta[1], och de viktigaste aspekterna och funktionerna fanns översatta till alla EU-språk. Till skillnad från tidigare Europaårskampanjer, kunde tredje part på webbplatsen skapa sidor där de kunde publicera sina aktiviteter och evenemang, lägga in dokument och skapa kontakter. Detta gjorde det möjligt för dem som inte i vanliga fall har de nödvändiga faciliteterna att synas på Internet under hela Europeiska handikappåret. Utöver den grundläggande informationen om Europeiska handikappåret innehöll webbplatsen också länkar till Europeiska handikappårets webbplatser i de deltagande länderna, tillsammans med en dagbok och ett fotogalleri, som uppdaterades dagligen med nyheter från Europeiska handikappårets marsch och buss.

Kommissionen lanserade också två inbjudningar att lämna förslag på EU-nivå. Den första gällde informationskampanjer på EU-nivå för att stödja Europeiska handikappåret och var inriktad på särskilda befolkningsgrupper inom kampanjens allmänna målgrupp. Ett exempel på detta var den kampanj som lanserades av den europeiska dövorganisationen EUD[2] och som satte upp en särskild webbplats för Europeiska handikappåret med information som fanns att få på de viktigaste teckenspråken i de deltagande länderna. Den andra inbjudan att lämna förslag rörde ett litet antal stora, transnationella projekt som stöddes av Europeiska kommissionen och som gjorde det möjligt för bidragsmottagare från flera medlemsstater att tillsammans organisera ett projekt till stöd för Europeiska handikappårets syften och mål.

En annan nyckelåtgärd på EU-nivå som kommissionen vidtog för att stödja Europeiska handikappåret var programmet för företagsmedverkan. Uppbackad av PR-företaget Ogilvy försökte man genom programmet att engagera stora företag i kampanjen för Europeiska handikappåret och ge dem chansen att delta i ett unikt evenemang och uppmuntra dem till att bli medvetna om och stödja Europeiska handikappåret och göra vissa insatser. Insatserna uppmuntrades i syfte att förstärka redan befintliga positiva initiativ på handikappområdet och i syfte att handla på ett socialt ansvarsfullt sätt gentemot funktionshindrade genom att främja anställnings- och utbildningsmöjligheter, utveckla tjänster och formgivning av produkter, förbättra tillgänglighet osv.

Även om det var Europeiska kommissionens generaldirektorat för utbildning och kultur som ansvarade för samordningen av kampanjen och insatserna för Europeiska handikappåret på EU-nivå, kunde man mobilisera alla avdelningar som var berörda av handikappfrågor och se till att Europeiska handikappåret blev särskilt prioriterat i verksamheten under 2003. Det var möjligt tack vare det engagemang som olika kommissionärer och generaldirektorat visade för Europeiska handikappårets målsättningar och deras vilja att införliva handikappfrågorna i övrig verksamhet. Man ökade till exempel bidragen till särskilda projekt inom de särskilda handlingsprogrammen på utbildnings-, ungdoms- och kulturområdet; kommissionen antog nya riktlinjer för god praxis för anställning av funktionshindrade (C(2003)4362); man vidtog åtgärder för att öka samarbetet med de dåvarande kandidatländerna om handikappfrågor samt

---

1 *WAI-AA standard* – det var inte möjligt att med tanke på tillgängliga resurser och webbplatsens interaktiva karaktär att uppnå WAI-AA standard.

2 http://www.eudeaf2003.org/

åtgärder på IT-området, inklusive en särskild konferens om e-tillgänglighet.[3] Det senare temat togs också upp ur tekniskt synvinkel vid EG:s gemensamma forskningscenter. Mycket av detta arbete samordnades framgångsrikt av en avdelningsövergripande arbetsgrupp för handikappfrågor och på så sätt kunde man uppnå maximal komplementaritet med EU:s övriga politikområden.

För att förstärka nyckelbudskapen och visa fram EU:s åtaganden, införlivade man också vid många större evenemang och konferenser Europeiska handikappåret som en viktig komponent, antingen genom att man enbart fokuserade på handikappfrågor eller genom att man lät vissa handikappfrågor ingå som en del av ett större program. Ett exempel på detta var Europeiska mobilitetsveckan[4] 2003 som lyfte fram frågor om tillgänglighet för funktionshindrade. EU:s decentraliserade organ blev också involverade i Europeiska handikappåret och gjorde särskilda insatser för att stödja handikappårets budskap[5]. En del av EU:s institutioner bidrog också till Europeiska handikappåret genom särskilda insatser (t.ex. de nya lättillgängliga webbplatserna och översyn av institutionsbyggnaderna när det gäller tillgänglighet) eller genom särskilda evenemang. Bland dessa kan nämnas ett Europaparlament för funktionshindrade som Europaparlamentet[6] var värd för och som anordnades med stöd av Europeiskt handikappforum och kommissionen, en konferens om den regionala dimensionen av handikappolitik som anordnades av Regionkommittén[7] samt ett evenemang som anordnades av Ekonomiska och sociala kommittén[8] kring integrationen av funktionshindrade i det europeiska samhället och i arbetslivet. Andra europeiska organisationer bidrog också till Europeiska handikappåret genom särskilda insatser och evenemang. *European Agency for Development in Special Needs Education (EADSNE)*, som stöds av GD Utbildning och kultur, anordnade en hearing i Europaparlamentet med ungdomar som har särskilda utbildningsbehov. Ungdomar från 22 länder fick tillfälle att ge uttryck för sina känslor, idéer och önskemål rörande utbildning och framtid. Under hearingen visades en utställning med material och information från särskilt inbjudna företrädare för EU-projekten Leonardo, Youth, Minerva och Grundtvig, liksom från EADSNE och UNESCO. *Europe 21* ordnade ett evenemang kring företagens sociala ansvar och handikappfrågor och vid en konferens som anordnats av de europeiska standardiseringsorganen undersökte man hur dessa organs arbete kan bidra till tillgänglighet för alla[9] [10][11] [12]. Detta är bara några enstaka exempel på de många hundra särskilda insatser och evenemang som ägde rum på EU-nivå.

I syfte att samordna många av dessa olika aktiviteter, särskilt de olika insatserna på EU-nivå och Europeiska handikappårets aktiviteter och kampanjer på nationell nivå, inrättade kommissionen en rådgivande kommitté redan i januari 2002. Kommittén fortsatte till slutet av 2004 sitt

---

3 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1375
http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1183
http://voice.jrc.it/events/ev2003/eaccessibility/_eaccessibility_en.htmhttp://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1183&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en

4 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/03/1240

5 http://europe.osha.eu.int/good_practice/person/disability/

6 http://www.europarl.eu.int/comparl/empl/conferences/20031110/default_en.htm

7 http://www.cor.eu.int/document/en/rioja_16_17_dec.pdf

8 http://www.esc.eu.int/pages/en/acs/events/28_11_03_disabilities/final_programme_en.pdf

9 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/02/623

10 http://www.cenelec.org/NR/exeres/09E16A1B-E757-4F85-B542-872A21C7C15F.htm

11 http://www.cenorm.be/cenorm/news/pressreleases/guidelines.asp

12 http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/03/161

arbete med att samordna förberedelserna för och det ekonomiska stödet till Europeiska handikappåret, övervakningen av informationskampanjen och utvecklingen av nyckelbudskapen när det gäller handikappfrågorna. Kommittén bestod av företrädare för de deltagande länderna, observatörer från kandidatländerna, företrädare för Europeiskt handikappforum[13] och andra berörda parter, såsom EASPD (*European Association of Service Providers for Persons with Disabilities*)[14]. Arbetsmarknadens parter inbjöds att delta i kommittén, men de avböjde.

Kommittén fattade viktiga beslut om det övergripande stödet till de deltagande länderna avsett för delfinansiering av projekt och insatser inom Europeiska handikappåret, godkände viktiga delar av kampanjen såsom valet av logo (som för första gången i en EU-kampanj valdes genom en omröstning på Internet) och informationsmaterial samt antog en rad gemensamma kriterier för urvalet av projekt som skulle delfinansieras i syfte att garantera att de grundläggande målen för Europeiska handikappåret enligt rådets beslut uppfylldes. Detta tillvägagångssätt syftade också till åstadkomma en rättvis behandling av ansökningarna om delfinansiering i de deltagande länderna. Medlemmarna i kommittén var också en förbindande länk mellan genomförandet av Europeiska handikappåret på EU-nivå och genomförandet på nationell nivå, särskilt genom att man samordnade de nationella organens arbete. Kommittén hade också ett nära samarbete med de två ordförandeskapen för EU (Italien och Grekland) under 2003 och såg på så sätt till att Europeiska handikappåret fick en tydlig politisk profil i ordförandeskapens verksamhet.

Kommittén spelade en avgörande roll för Europeiska handikappårets framgång, genom att den fattade enhälliga beslut i alla viktiga frågor och drog nytta av de enskilda ledamöternas erfarenheter och engagemang. Detta krävde omfattande insatser från alla ledamöter under hela arbetet med förberedelser, genomförande och uppföljning av Europeiska handikappåret.

[13] http://www.edf-feph.org/
[14] http://www.edf-easpd.org/

Genomförande och nyckelåtgärder på nationell nivå

På nationell nivå ombads de deltagande länderna att inrätta ett nationellt samordningsorgan. I enlighet med det rådsbeslut som inrättade Europeiska handikappåret, ansvarade detta nationella organ för nationella strategier och prioriteringar för Europeiska handikappåret, övervakade det övergripande stödet, såg till att funktionshindrade deltog i beslutsfattandet och administrerade den inbjudan att lämna förslag som föregick det ekonomiska stödet till särskilda insatser inom ramen för Europeiska handikappåret. Under 2002 spelade de nationella samordningsorganen en viktig roll vid de föreberedande insatserna och bidrog till att öka medvetenheten om syftet med Europeiska handikappåret, och ansvarade i de flesta fall för anordnandet av den nationella invigningskonferensen i början av handikappåret. I de flesta deltagande länderna var samordningsorganet knutet till eller en del av ett nationellt ministerium. I alla länder fanns det företrädare för funktionshindrade i dessa organ, vilket är ett krav i rådets direktiv.

De nationella organens arbete var avgörande för Europeiska handikappårets framgångar och för anpassningen av Europeiska handikappåret till nationella förhållanden och funktionshindrades särskilda situation i olika länder. De nationella samordningsorganens struktur varierade avsevärt från land till land, och vissa länder valde ganska stora organ med företrädare för många olika intressegrupper. Andra länder föredrog att koncentrera sig på insatser av ett antal nyckelpersoner med särskilda erfarenheter av handikappfrågor. De nationella organen stöddes av regionala och lokala grupper som satts samman särskilt för att delta i kampanjen för Europeiska handikappåret och för att skapa medvetenhet om kampanjen på lokal nivå och mobilisera handikapporganisationerna till att engagera sig i Europeiska handikappåret.

Den externa utvärderingen av Europeiska handikappåret bekräftar det enorma engagemanget från de som var involverade i de nationella samordningsorganens arbete, av vilka många var oavlönade, och deras insats gjorde det möjligt att på en nivå nära medborgarna uppnå målet med handikappåret. Många arbetade med begränsade resurser och fick ta hand om det stora antalet ansökningar om att delta i kampanjen. En del deltagande länder inrättade särskilda lokala kommittéer som stödde program och aktiviteter under hela året och såg till att handikapporganisationerna engagerades. En majoritet av de som arbetade i samordningsorganen ansåg att detta sätt att engagera funktionshindrade skulle bana väg för ett större samarbete mellan handikapporganisationerna och myndigheterna. Många länder valde dessutom att involvera lokala myndigheter och organ samt företrädare för arbetsmarknadens parter i samordningsorganen. Som ett uttryck för situationen på EU-nivå, uppmanade man i vissa länder till engagemang från företagen, medan man i andra fick företrädare för till exempel konstorganisationer och frivilligorganisationer att delta, och i ytterligare andra ingick politiska partier i de nationella samordningsorganen.

I alla deltagande länder utlyste man inbjudan att lämna förslag för att uppmuntra projektledare att ansöka om delfinansiering av verksamhet och åtgärder vars mål stämde överens med Europeiska handikappårets. Tillvägagångssättet skilde sig också här åt mellan länderna, med en del som föredrog stora projekt, ofta nationella eller regionala, för att uppnå vissa resultat. Andra länder inriktade sig på små, lokala projekt och det blev på så sätt möjligt för fler organisationer att delta i Europeiska handikappåret. Många tusen projektansökningar kom in i de flesta länder och nära 800 projekt fick EU-bidrag ur handikappårets budget. Många länder föredrog emellertid att ge ytterligare bidrag till fler projekt, och den externa utvärderingen visade att i många länder kunde projekt som inte fått något EU-bidrag eller nationellt bidrag få bidrag från

andra källor. Dessutom ökade projektbidrag från andra EU-åtgärder och program det tillgängliga ekonomiska stödet. På så sätt åstadkom man genom det decentraliserade tillvägagångssättet ett enormt stöd till Europeiska handikappåret och ökade känslan av delaktighet i kampanjen. För kommissionen skapade detta tillvägagångssätt särskilda samordningssvårigheter, eftersom det var nödvändigt med en anpassning av metoderna till varje deltagande land. Det decentraliserade tillvägagångssättet gjorde det också mycket svårt att få till stånd transnationella projekt, eftersom det vid sådana var nödvändigt att ta hänsyn till olika finansieringssystem och prioriteringar i varje land. Företrädarna för samordningsorganen uttryckte emellertid sin tillfredsställelse med genomförandemekanismerna och Europeiska handikappårets decentraliserade struktur liksom med kommissionens samordning.

En annan nyckeluppgift för de flesta nationella samordningsorgan var att hjälpa till att lägga upp färdplanen för Europeiska handikappårets kampanjbuss på dess rundresa i de deltagande länderna. Många av dem ordnade det så att bussen var på plats vid Europeiska handikappårets evenemang eller andra insatser som anordnades. Utöver de många tusentals åskådare och deltagare som kom till evenemangen, fick bussen mycket uppmärksamhet i media och flera tusen artiklar och TV-inslag handlade om Europeiska handikappårets buss. Kommissionen rekryterade för varje land också särskilda kampanjsupportrar, som hade det övergripande ansvaret för bussen och dess färdplan så länge bussen var på deras territorium. De flesta av dessa kampanjsupportrar utsågs av Europeiskt handikappforum. Det PR-företag som kommissionen anlitat anordnade en särskild utbildning för att de skulle få så stort utbyte som möjligt av bussens närvaro. För att göra kampanjen känd satte de flesta länderna också upp särskilda nationella webbplatser med länkar till Europeiska handikappårets huvudwebbplats och med information avsedd för en nationell publik. Kommissionen inrättade också ett medianätverk i medlemsstaterna, med en grupp experter som stödde det nationella samordningsorganets mediaaktiviteter och gjorde PR för Europeiska handikappåret.

Det framgår av den externa utvärderingen av Europeiska handikappåret att valet av ett decentraliserat tillvägagångssätt ökade kampanjens effektivitet och resultat och mångfaldigade årets samlade resultat på nationell nivå. Samtidigt kunde den övergripande EU-dimensionen upprätthållas genom de gemensamma kriterierna vid urvalet av förslag, logo, och slogan för kampanjen och för bussen. Såsom framgår nedan bidrog kampanjens i huvudsak nationella inriktning till att de ekonomiska medlen för handikappåret utnyttjades maximalt, vilket gjorde det möjligt för tusentals organisationer att delta i och bidra till att Europeiska handikappårets mål kunde uppfyllas.

Europeiska handikappårets viktigaste resultat

En av de viktigaste utmaningarna för Europeiska handikappåret var att skapa ökad förståelse och acceptans för de viktigaste handikappfrågorna. I den opinionsundersökning om Europeiska handikappåret som gjordes av kommissionen i september 2003[15] tillfrågades EU-medborgarna om sina åsikter om funktionshinder i samband med Europeiska handikappåret. Det visade sig att en tredjedel av EU:s befolkning kände till Europeiska handikappåret och dess syfte. Mot bakgrund av kampanjens karaktär och andra internationella evenemang som fångade allmänhetens uppmärksamhet under 2003 och hur mycket resurser på europeisk och nationell nivå som stod till förfogande, måste detta ses som ett mycket positivt resultat.

Kampanjbussens rundresa genom hela EU var ett mycket viktigt inslag som underströk Europeiska handikappårets europeiska dimension. Den försåg funktionshindrade och deras organisationer med ett värdefullt redskap för att stödja och belysa deras egna insatser och i stor skala dra till sig mediernas uppmärksamhet. Detta framgick till exempel av det stora antalet artiklar i pressen som behandlade bussens närvaro. Bussen blev också effektiv genom att den nådde många mindre städer och platser i de deltagande länderna och den kunde på så sätt sprida sitt budskap till personer som inte så ofta kommer i direkt kontakt med europeiska kampanjer av detta slag.

När det gäller mediavolym, visade den analys som utfördes för kommissionens räkning och som särskilt tittade på tryckta medier och Internet att handikappfrågor under 2003 behandlades tre till tio gånger oftare än vanligt i hela EU. Medietäckningen i medlemsstaterna ökade i snitt med drygt 600 % och Europeiska handikappåret nämndes uttryckligen i över hälften av inslagen. Vidare tycktes Europeiska handikappårets webbplats ha varit framgångsrik och ett viktigt led i kampanjen, eftersom man i nära 40 % av medieinslagen hade använt sig av material, logon eller bilder från webbplatsen och i över 50 % av fallen hade hänvisat till webbplatsen eller lämnat dess adress. Situationen var densamma på nationell nivå, särskilt när det gällde hänvisningar till Europeiska handikappårets nationella webbplatser. Andra uppgifter om Europeiska handikappårets officiella webbplats bekräftar också dess framgångar med i snitt 2000 besökare per dag och över en halv miljon besökare under 2003.

Programmet för företagsmedverkan kan också ses som ett positivt resultat av Europeiska handikappåret. Det står klart att för många av de deltagande företagen ledde kampanjen till ökade långsiktiga åtaganden när det gäller handikappfrågor. Ett antal företag har till exempel beslutat att fortsätta sitt samarbete på området genom ett nätverk på europeisk nivå.

På nationell nivå kan man konstatera att det decentraliserade tillvägagångssättet, som innebar att man utarbetade nationella prioriteringar för Europeiska handikappåret och såg till att funktionshindrade blev direkt involverade, var ett viktigt resultat och en viktig faktor bakom kampanjens framgångar. Mycket av samarbetet och samrådet kommer att fortsätta, eftersom många av de organ som inrättades eller som utökade sin verksamhet under 2003 beslutade att fortsätta sitt arbete också efter 2003. De uppgifter som de deltagande länderna har lämnat in om de projekt som under Europeiska handikappåret fick EU-bidrag, nationella bidrag eller både och, eller finansiering genom andra källor, visar på mycket positiva resultat. I några länder

---

15 http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/index/eurobar_highlights_en.pdf

kommer en del av projekten att fortsätta att få bidrag också efter 2003. Det decentraliserade sätt att bevilja bidrag som kommissionen valde i samråd med de deltagande länderna hade uppenbarligen en påtaglig hävstångseffekt för kampanjen.

På grund av det decentraliserade genomförandet av Europeiska handikappåret och delegeringen till nationell, regional och lokal nivå av ansvaret för insatser och åtgärder, är det omöjligt att räkna upp eller beskriva de konkreta resultaten av kampanjen. Det finns tusentals resultat som nu får spridning i alla deltagande länder och utanför dem. De kan till exempel bestå av:

- Nya partnerskap mellan offentliga, privata och icke-statliga organisationer.
- Andra organs och organisationers åtagande att främja funktionshindrades rättigheter, deltagande och integrering inom en rad olika områden (sysselsättning, utbildning, kultur, idrott, politik etc.).
- Insatser för att öka medvetenheten och förståelsen när det gäller handikappfrågor.
- Åtgärder för att förbättra den fysiska tillgängligheten till byggd miljö och transportmedel.
- Åtgärder för att förbättra funktionshindrades tillgång till informationssamhället och verka för bättre IT-tillgänglighet.
- Ny nationell lagstiftning för att tillvarata funktionshindrades rättigheter och bekämpa diskriminering.
- Regelbunden rapportering om handikappfrågor på olika nivåer.
- Utarbetandet av åtgärder till stöd för funktionshindrades familjer.

Europeiska handikappåret har i detta avseende uppnått sina mål att öka medvetenheten, utbyta och sprida god praxis och fördjupa samarbetet mellan olika berörda parter.

Annex 1: Background

2003 was designated the European Year of People with Disabilities (EYPD) by the European Union[16], with the aim of raising awareness about the rights of the EU's disabled citizens to participate fully and equally within society. The EYPD was also about laying the foundation for action over the longer term and providing a new political impetus across Europe to achieve equality of rights for people with disabilities.

All of the then 15 EU Member States formally participated in the EYPD, together with Norway, Iceland and, latterly, Liechtenstein (hereinafter "the participating countries"), and its overall implementation in the EU Member States and the EEA countries was the responsibility of the European Commission. Although no formal requests to participate were received from the then candidate countries for EU accession, many of these countries and other states beyond, such as Switzerland, Turkey, Romania and Bulgaria, developed campaigns and undertook a wide range of activities and actions in support of the EYPD.

In contrast to previous European Years, the Commission proposed that much of the responsibility for the implementation of the EYPD should be decentralised to the level of the participating countries. To this end, each country was required to appoint and set up a national coordinating body, composed of a representative range of organisations representing people with disabilities and other relevant stakeholders. Much of the EU funding made available to support the actions and activities undertaken in the EYPD was awarded directly to national authorities to be spent in cooperation with the national coordinating body.

Although the main target audience of the EYPD campaign was the public at large, from the outset the Commission was committed to ensuring that 2003 should be a year *of* and not *for* people with disabilities. In all the key decisions and actions carried out during the EYPD, the involvement of people with disabilities themselves, at all levels, was of crucial importance. The Commission therefore ensured that representatives of people with disabilities at European level were involved in the development of priorities for the EYPD, the actions to be supported and the main messages for the campaign. At national level, the participating countries had to ensure that representatives of people with disabilities were part of the national coordinating body, and in particular that preference was given to organisations representing or defending the rights of people with disabilities when awarding co-funding. One of the aims of the EYPD campaign was to ensure that people with disabilities realised that 2003 was their year, during which they could become involved so as to guarantee that the issues of most interest to them were high on the political agenda.

The EYPD budget at EU level was initially agreed at €12 million. However, following a budgetary amendment adopted by the European Parliament in December 2002, a further €780 000 was added to the EU budget allocated for this action. Together with the contribution from the EEA countries, the final budget for the EYPD was almost €12.977 million.

At EU level, the Commission established an advisory committee (the "Disability Advisory Committee"), composed of official representatives of the participating countries, representatives of European disability organisations and other organisations concerned. The social partners at EU level were also invited to sit on this committee. At EU level, the

---

16 Council Decision of 3 December 2001 (2001/903/EC)

Commission also contracted and managed an EU-wide promotional campaign, which sought to create an overall identity for the Year, to mobilise all key stakeholders and to support the campaigns developed at national level.

At national level, in line with the specific priorities they adopted, the national coordinating bodies had responsibility for using EU co-funding to promote the aims of the EYPD and to support projects at local, regional, national and transnational level. Additionally, the Commission awarded funding to participating countries to organise launch events at the start of 2003, and additionally to the two countries holding the EU Presidency in 2003 (Greece and Italy) for the EYPD opening and closing events and a conference on the media and disability.

Overall, it can be considered that the EYPD was successful. The campaign was able to mobilise large numbers of organisations and individuals across Europe in support of the aims of the EYPD and it acted as a catalyst for, or in support of, a number of major actions and policy measures. These served to create a vast amount of general awareness about the rights of the EU's disabled citizens and increase the visibility of issues related to disability. This was reflected especially in the media coverage of disability issues in general and the EYPD campaign in particular, through the written press and through television and radio coverage. Moreover, the global grants awarded to each participating country to support projects had a particularly important leverage effect, generating huge interest in undertaking actions during 2003 and creating a 'snowball' effect as envisaged in the original Commission proposal.

Annex 2: Financial issues

As stated above, an amount of almost € 13 million was made available from the Community budget to support actions and activities for the EYPD. Almost two thirds of this amount was passed directly to the participating countries in the form of the global grants awarded to each country to co-finance projects and actions at national, regional and local level, or to support the national launch events, opening and closing events (organised by the EU Presidency countries) and one thematic conference. In accordance with the Council Decision, this funding was awarded to the designated authority in each participating country – a public-law body nominated by the state to take responsibility for managing the funds awarded. In most countries, the designated authority was the ministry with the main policymaking responsibility for disability issues.

In accordance with the Council Decision, all Community funds awarded as global grants and for national launch events could be used to finance up to 50 percent of the eligible costs of actions. Community funds awarded for the opening and closing events and thematic conference did not represent more than 80 percent of the total eligible costs. In order to manage the Community funds awarded as global grants, a funding agreement was signed between the Commission and each designated authority, setting out the measures to be implemented, the criteria for choosing beneficiaries, the conditions and rates of assistance, and the arrangements for monitoring, evaluating and controlling the use of the global grant.

Generally, Community co-funding for projects in the participating countries was significantly less than 50 percent. In fact, the average across the 17 participating countries was around 20 percent. The other main sources of funding at national level were the national, regional and local authorities. In some of the participating countries, the designated authority required project beneficiaries to supply the additional funding either from their own resources or from other sources, such as sponsoring.

From figures supplied to the external EYPD evaluators[17] it appears that for every 1 euro from the Community budget 4.5 euros were invested at national level in specific EYPD projects. Given the very large number of projects submitted in many of the participating countries, it is clear that limiting the EU financing rate to a maximum of 50 percent was a positive and effective approach in this particular instance.

At EU level, the Commission took responsibility for managing all the calls for tenders and calls for proposals for actions at EU level (with the exception of the Presidency and Media conferences). The overall commitment rate achieved for all actions supported from the Community budget was 98 percent (see annex 1).

[17] Rambøll management – see annex 2

Annex 3: Detailed breakdown of expenditure commitments in 2002 and 2003 (Budget Line 04 04 05 ex B5 806)

	Description	**Amount (in €1000)**
Total EU contribution to co-financed projects and actions in the participating countries		**8,299**
	Global grants	6,686
	National Launch events	685
	Opening ceremony	300
	Media and Disability Conference	228
	Closing ceremony	400
Total EU contributions to co-financed projects at EU level		**1,144**
	NGO information campaigns	337
	Transnational Projects	582
	Parliament of Disabled Persons	225
Total EU contributions to promotional activities		**2,403**
	EU Information and Promotional Campaign	2,400
	EDDP Postcards	3
Total EU spend on evaluation and study activities		**809**
	Evaluation of the European Year	194
	Eurobarometer survey	165
	Study on situation of disabled people in institutions	450
GRAND TOTAL		12,655

Annex 4: Overall assessment and long-term policy outlook

Through the EYPD campaign, the Commission wanted not just to draw attention to all the barriers that persons with disabilities face, but also to identify new ways of overcoming barriers, as well as new methods and approaches to do so. As part of its follow-up to the EYPD and in order to ensure the production of sustainable results beyond 2003, the Commission adopted the Communication on the policy follow-up to the EYPD – 'Equal opportunities for people with disabilities: A European Action Plan'[18]. In particular, the Communication puts forward an Action Plan for the Commission with a time horizon of 2010.

The objective of the Action Plan is to provide a reference point and a framework for mainstreaming of disability rights and issues into relevant Community policies and for developing practical measures in crucial areas to enhance the integration of people with disabilities. In this respect, the Commission has made a specific commitment to ensuring that the impetus created by the EYPD will continue well beyond 2003, and has delivered its own considerable contribution to ensuring the longer-term policy effects of many of the key objectives of the EYPD. Building on the contributions of a large number of Commission departments during 2003, supported by the Commission's Disability Inter-service Group, the work to integrate a mainstreamed approach on disability issues across Community action and to enable people with disabilities to participate equally in Community programmes and initiatives will continue. Moreover, the momentum created since 2003 has certainly contributed to raise awareness on disability issues in the scientific community and is triggering high quality research proposals.

The EYPD campaign has also succeeded in underscoring the European dimension of disability issues (through the very strong EU identity of the campaign, the march and bus route through all the participating countries). Across the whole EU, disabled people have used the EYPD campaign to put the issues of most concern high up the political agenda and in the forefront of the public mind. In many of the participating countries, particularly through the considerable media coverage of disability in 2003 and the strong and positive images portrayed, disability and the situation of people with disabilities has been, for the first time, a major subject of attention and a high level of public awareness has been achieved. This has reinforced the messages at all levels that disability does not mean inability, nor does it equate to lack of ability.

As indicated in the Commission's Communication on the follow-up to the EYPD, all of the then Member States adopted new legislation or developed the new policy measures which were implemented or announced in 2003. These concern not only the updating of existing laws and the passing of new ones, but also the promotion of new approaches, innovative methods and positive measures. It is clear that the EYPD has provided the impetus in Member States for new policy developments towards achieving equal opportunities for people with disabilities, triggering a definitive shift towards more pro-active measures in favour of people with disabilities, while laying the foundations on which future long-term action can be built.

---

[18] http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2003/oct/com650_final_en.html

Annex 5: External evaluation of the EYPD Campaign

The Commission engaged an external contractor to evaluate the EYPD campaign. In view of the decentralised approach to the EYPD, this was a particularly difficult task. The very nature of a transfer of responsibility to the national level, and the efforts made by those involved at all levels to encourage ownership of the EYPD and mobilise the largest possible number of organisations and individuals in the campaign, meant that it was not possible to monitor the implementation or impact of these actions directly and individually. Therefore, the methodology adopted for the external evaluation required by the Council Decision was to analyse all the key products of the EYPD campaign and interview many of the key players at EU and national levels. The evaluator also undertook a number of case studies, looking at the approach to the EYPD in some of the participating countries or specific actions at European level, and circulated a questionnaire to all of the projects which received EU co-funding. The summary of the evaluation report is attached in Annex 2 below.

The overall conclusion of the evaluation was that the approach taken with respect to the establishment of an overall EU campaign with decentralisation of some of the implementation of the EYPD to national level was the correct one. This, in particular, allowed the EU to address and focus on many of the challenges which people with disabilities still face on a daily basis in all participating countries. At the same time, the approach helped to create a campaign that was very relevant and appropriate within its broad overall objectives, while addressing national priorities and the evolving needs within the participating countries. The evaluation concludes that the approach also allowed maximum involvement by people with disabilities in the EYPD and supported the prioritisation of resources in line with the key issues identified at national level. However, it is clear that overall resources to support the EYPD campaign were often limited and the backing of a number of key EU and national organisations and individuals was vital to the success of the campaign.

The evaluation report also found that the EYPD campaign acted as an important lever for disability issues at different levels, as it was able to influence and define actions, prompt various decision-makers to focus upon disability issues and put disability higher up the political agendas. However, the evaluators consider that attention should have been focused more on highlighting good practice and innovation, and on identifying ways in which actions could be replicated and transferred to other contexts. The report also established that all key players in the implementation of the EYPD (the Commission, disability organisations, national coordinating bodies, government authorities etc) implemented it in line with the Council Decision establishing the EYPD and, given the limited human and financial resources available at different levels, managed to achieve the participation of a wide variety of stakeholders including national, regional and local authorities, social partners, and most importantly disability organisations and other NGOs. The report notes a similar involvement, especially of disability organisations, in the projects co-financed from the Community budget. Finally, the report concludes that the decentralised approach and delivery mechanism adopted by the Commission was a strong vehicle and a significant factor in the success of the EYPD campaign.